

יב:

עין משפט
נר מצוה

אלו הן הגולין פרק שני מכות

מסורת הש"ס

ע"פ א"מ פ"ב הלכות
משנה ע"ד הלכה טו
וע"פ כ"מ:
ב ב ח"י פ"ד מה"ל
ר"ח הלכה ה' סנה
שק"מ מה"ל:
ד ד"ח ע"ג הלכה ז':

הגהות הב"ח

(א) נ"ב אחר רבה קאי
בעיקרו וכו' קטיל ליה
קאי: (ב) שם בחי' מקום
במקומן אחר יום וכו'
ישראל גולין תנודו ליה
גולין למתה ליה. כ"כ
דרשן לך דנינה לפני
ולאחריו לך מקום משמע
מקום שהוא שכן דייני
ממנה ליה: (ג) שם
שקלטו ככר יואל זו הוא
השם גמלא לח"כ מתחיל
התורה ואל"פ: (ד) ר"ש
ד"ה עיקרו פנינים וכו'
מקודש שנתם. כ"כ ע"י
מחוי"ט פירושו משנית
ש"פ פ"ג משפחות ומתא
מנוחל מה שבו ר"י
בתת משנתם וזקן
היות: (ה) ר"ח אחר
רבה וכו' ולמחיה ליה
דנינו וכו' וכו' וכו' וכו'
קולא ליה ליה ליה יהיה
וכו' נקלא קאי הכי:
(ו) ר"ח מקום במקומן.
כ"כ ע"י נכחש דף ק"ח
(ז) ר"ח פלג מנינה.
כ"כ ע"י ע"י: (ח) תוס'
ד"ה אמרו וכו' ליה יהיה
גבי עיקרו לחומרא:
(ט) ר"ח מר סבר וכו'
דפליג א"ר יהודה ממתי
וכו' עמי מקלט מדנקט
ירושלים בבא בבאי
שפיה הכי: (י) ר"ח
ב"ב א"ר וכו' טעם כ"י
פ"י ר"ב א"ר ליה ליה
הא דמריטין וכו' הכי
נ"ב דבעיקרו: (יא) בא"ד
הכי דתי חומרא כ"כ
בעיקרו נתון וכו' רוא
הדין פלג וזאת ו' מתקן:
(כ) בא"ד הוא הדין:
דהיא מ"ל למחיה ה"ל
פלג וזאת הכל מתקן:
(ל) בא"ד עיקר לחומרא
כ"כ עיקרו נתון וכו'
כי היכי דבנופו לא מ"ל
וכ"כ מכל מקום בעיקרו
ינחא פירוש הכ"ס דודאי דין נ"ב עלטו
לא היה בטל לעולם גם לחומרא
כדפירשמי והכי קאמר ח"ק לאחר

הגהות הגר"א

[א] ר"ש ד"ה גולין
ובחי"ט רש"י קו על מלת
ובחי"ט (למחר דמתקין
היא) א"ל מ"ל הכי
ב"ב מ"ל מ"ל
כ"כ מ"ל מ"ל וכו' ע"י
שעה מקולת כ"ק ע"י
פ"ב:

רבינו חננאל

רבינו במקום שהוא נוטה
לדב"י. ודחוק א"ר יהודה
רשמינת ליה ל"י אחר
כדכתיב בפרק ה' ה' חומרא
כו' רשמינת לחומרא
היא: אמר רבא אי קאי
בעיקרו ועיקרו לפנין מן
התמונה דברי הכל לא מצי
קטיל ליה דקלטיה עיקרו
קאי בגופו והוא חרוץ
לחמוה ויכול להורגו כדברי

אימור רשמעת ליה לרבי יהודה (ח) לחומרא. וכי עיין מנה ליה
דלא אמרינן גם להקל וי"ל דמסבירה אית ליה דלא פליגי
רבי יהודה ורבנן כולי האי כי אם בחומרא בעלמא: **גבי מעשר**
לחומרא עיקרו בחי'ו ונופו בפנינים כי היכי דבנופו לא מצי פריק כו'.
פ"י לא אוליין בתר נ"ב לקולא לומר
דכי היכי דבנופו בפנינים מצי אכיל
בלא פדייה הכי נמי בעיקרו מנחון
מצי אכיל ליה בלא פדייה אלא לחומרא
דומא דשמיטא ליה דבנופו נופיה מצי
אכיל דנתי דשדיין עיקר בתר ט"ו
לחומרא מ"מ ט"ו לא שדיין בתר
עיקרו גם לחומרא:

מר סבר עיקרו הוי דרגא כו'.
קת קשה מנה ליה לאפליגי
רבנן ארבי יהודה כהא ויש לומר
דמשמע מתוך הכרימא דפליגי (ט) לרבי
יהודה בתרתי בין נמעשר בין עברי
מקלט מדנקט עברי מקלט גבי ירושלים:
רב אשי אמר מאי אחר הנוף. פ"י
רב אשי כ"כ (י) למדק הא
דפריטין אלא עיקרו בפנינים ונופו לחון
הכא נמי דבעיקרו מצי קטיל וקאמר
דלף אחר הנוף קתני ממתי דגם אחר
הנוף אוליין הכי דהי חומרא (יא) כמו
דעיקרו נתון ונופו בפנינים שדיין
עיקרו בתר ט"ו וקף בעיקר לא מצי
קטיל וכו' דאוליין בתר עיקר
למשטייה נופו בתר עיקרו לחומרא
כגון בעיקרו בפנינים ונופו לחון דלף
בנופו לא קטליין דאוליין בתר עיקרו
וקשה דל"כ כי היכי דקתני הולך אחר
הנוף דהיינו ח"ק אחר הנוף ה"ה דהוא
מצי למחיה (ל) הכל הולך אחר העיקר
ועוד קשה דהא לעיל גבי מעשר כי
קאמר דאוליין בתר עיקרו לחומרא
משמע דמכל מקום פשיטא ליה דדין
ט"ו עלטו לא היה בטל כלל דלא שדיין
ליה בתר עיקרו כדפרישית לעיל ולכן
ינחא פירוש הכ"ס דודאי דין נ"ב עלטו
לא היה בטל לעולם גם לחומרא
כדפירשמי והכי קאמר ח"ק לאחר

הנוף שדיין ליה עיקר לחומרא (יב) כמו עיקרו נתון ונופו בפנינים כי
הכי דנופו לא מצי קטיל והוא הדין בעיקר
אזיל בתר נפשיה ש"ס לעיקר דין עלטו כגון דעיקרו בפנינים ונופו נתון
אע"ג דבנופו מצי קטיל כדפירש לעולם י"ל לו לט"ו דין עלטו גם
להקל מכל מקום דעיקר מפנינים לא מצי קטיל דלא שדיין העיקר
בתר הנוף לקולא רק לחומרא אכל הקונטרס פירש ח"ק אחר הנוף
משום דכדכ"ס שדיין לט"ו בתר העיקר אטריך למימר הכא גבי
מקלט דזמנין דשדיין עיקר בתר הנוף לחומרא לפי זה ינחא קת"ה הא
דנקט אחר הנוף טפי מאחר העיקר מיהו גם זה קשיא דהא לענין
מעשר לא קטלין לעולם בתר עיקרו כדפ"ל לכן ינחא (יג) לפי הר"ס:
פלכו ק"י. קשה דהא אמרינן ככר גולה מפלך (לפלך)

ועוד הא קאמר כן לוי גולה מעיר לעיר יש לומר
דאם גולה מעיר לעיר יהיה רשאי לילך בכל העיר ובתחומיה
ואם יגלה לפלכו פלכו קולטו בו שלא יאם משכונה לשכונה ה'
מעליס

עיקרו ולא מצי קטיל בנופו ומשום דכדכ"ס גמרא שדיין ט"ו בתר עיקר אטריך
בתני רבנן כדאיתא בעיר. רוצה שגלה לעיר מקלטו וזו והרג באומה העיר כגון:
גולה משכונה לשכונה. בתוך העיר כי מן העיר אינו
רשאי לצאת מפני רציחה ראשונה: וכן לוי. שהוא מיושבי העיר והרג כגון:
גולה מעיר גולה מעיר לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר
גמ' ושמע לך בחי'ו. כאן בענין הקדוש כרון הוא למשה שיהיה מלצחו ו' כחיו
הכדיל שלש עשרים: **מקום** (י) **מקומך**.
שמה מחנה ליה קולטת וקף ערי מקלטו יהיו ע"י ליה: **פלך**. מדינה (י)
מאי קרא. אלא שגלה לעיר דממתי נמי דקטיל גולה משכונה
לשכונה: **עיר מקלטו**. קרא יתירא הוא דמצי למחיה כי שם יש: **בתני** אס
אמרו לו אע"פ. אנו רוצים לכדך יקבל מהס:
מעליס

חן ונופו בפנינים לחומרא הוא שדי עיקרו בתר וז"ל רוצה
בעיקרו לא מצי קטיל ליה והכי דעיקרו בפנינים ונופו נתון דקאמר
כה רבי יהודה ה"ל אחר הנוף לאו למישידי עיקרו בתר ט"ו ולמימר
(יא) דכי היכי דבנופו מצי קטיל ליה בעיקרו נמי מצי קטיל קאמר דבעיקרו
שנפנים כולי עלמא לא פליגי דלא מצי קטיל והכי דקאי רוצה בנופו
שנחון ויכול גולל הדס לעמוד חוץ לתחום ולהורגו בחי'ס וצבורות
כולי עלמא לא פליגי דמצי קטיל דלכ"ל עלמא ט"ו בתר עיקר לא שדיין
כי פליגי דקאמר ר' יהודה ה"ל אחר הנוף למחיה עיקרו דרגא לט"ו
שיכנס גולל הדס בתוך התחום ועלה דרך העיקר ויהרגנו בנופו קאמר
וכי הך קולא אית ליה לר' יהודה דהא לאו עיקר שדי בתר ט"ו אלא
כל חד דקאי: **רב אשי אמר מאי אחר הנוף**. דקאמר ממתי דהכא
וכן כרימא ד"בערי מקלט ח"ק אחר הנוף ורבי יהודה היא וכולהו
לחומרא ולענין מעשר כדשניין ולענין מקלט ח"ק אחר הנוף קאמר
דהיכא דעיקרו נתון ונופו בפנינים שדי עיקרו בתר ט"ו לחומרא ולא
מימא דקאי קאי אכל היכא דעיקרו בפנינים ונופו שדי ט"ו בתר

עיקרו ולא מצי קטיל בנופו ומשום דכדכ"ס גמרא שדיין ט"ו בתר עיקר אטריך
בתני רבנן כדאיתא בעיר. רוצה שגלה לעיר מקלטו וזו והרג באומה העיר כגון:
גולה משכונה לשכונה. בתוך העיר כי מן העיר אינו
רשאי לצאת מפני רציחה ראשונה: וכן לוי. שהוא מיושבי העיר והרג כגון:
גולה מעיר גולה מעיר לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר
גמ' ושמע לך בחי'ו. כאן בענין הקדוש כרון הוא למשה שיהיה מלצחו ו' כחיו
הכדיל שלש עשרים: **מקום** (י) **מקומך**.
שמה מחנה ליה קולטת וקף ערי מקלטו יהיו ע"י ליה: **פלך**. מדינה (י)
מאי קרא. אלא שגלה לעיר דממתי נמי דקטיל גולה משכונה
לשכונה: **עיר מקלטו**. קרא יתירא הוא דמצי למחיה כי שם יש: **בתני** אס
אמרו לו אע"פ. אנו רוצים לכדך יקבל מהס:
מעליס

חן ונופו בפנינים לחומרא הוא שדי עיקרו בתר וז"ל רוצה
בעיקרו לא מצי קטיל ליה והכי דעיקרו בפנינים ונופו נתון דקאמר
כה רבי יהודה ה"ל אחר הנוף לאו למישידי עיקרו בתר ט"ו ולמימר
(יא) דכי היכי דבנופו מצי קטיל ליה בעיקרו נמי מצי קטיל קאמר דבעיקרו
שנפנים כולי עלמא לא פליגי דלא מצי קטיל והכי דקאי רוצה בנופו
שנחון ויכול גולל הדס לעמוד חוץ לתחום ולהורגו בחי'ס וצבורות
כולי עלמא לא פליגי דמצי קטיל דלכ"ל עלמא ט"ו בתר עיקר לא שדיין
כי פליגי דקאמר ר' יהודה ה"ל אחר הנוף למחיה עיקרו דרגא לט"ו
שיכנס גולל הדס בתוך התחום ועלה דרך העיקר ויהרגנו בנופו קאמר
וכי הך קולא אית ליה לר' יהודה דהא לאו עיקר שדי בתר ט"ו אלא
כל חד דקאי: **רב אשי אמר מאי אחר הנוף**. דקאמר ממתי דהכא
וכן כרימא ד"בערי מקלט ח"ק אחר הנוף ורבי יהודה היא וכולהו
לחומרא ולענין מעשר כדשניין ולענין מקלט ח"ק אחר הנוף קאמר
דהיכא דעיקרו נתון ונופו בפנינים שדי עיקרו בתר ט"ו לחומרא ולא
מימא דקאי קאי אכל היכא דעיקרו בפנינים ונופו שדי ט"ו בתר

רבי יהודה. לענין מעשר אמרה למילמיה: **הלך אחר פסחה**. כולה
בפנינים ופסחה לחון כולה בחון ופסחה לפנינים כלפניס:
כאילן הלך אחר נוסו. וממתינת דהכא [א] וזכרימא רבי יהודה וממתי
דאילן שהוא עומד בפנינים כו' רבנן ושמינת קמא ליתא: **אימור**
דשמיטא ליה כו'. כלומר היכי בעית
לאוקמא ליה דמתיא בירושלים ה"ל
אחר הנוף כו' כר' יהודה הינחא אי
מנא כה מדא בירושלים ה"ל אחר
הנוף ולא מנא כה עברי מקלט ה"ל
אחר הנוף מצינת מוקמת לה כרבי
יהודה אכל השתא מאן ציית לך
אימור דשמיטא ליה לרבי יהודה גבי
מעשר כאלין ה"ל אחר הנוף משום
דאיכא למימר לחומרא בין עיקרו
בפנינים ונופו בחון בין אחר הנוף
ונופו בפנינים דגבי מעשר איכא בין
לקולא חומר בפנינים מנחון שחון
יכול לפדותו ובפנינים אינו יכול לפדותו
דקלטי ליה מחי'ות וחומר בחון
ובפנינים אוכלו בלא פדייה ואיכא למימר
כי אמר רבי יהודה ה"ל אחר הנוף
לחומרא אמרה כדפירש ואולי:
עיקרו נתון ונופו בפנינים כו'. ה"ל
אחר הנוף לענין פדייה: **עיקרו בפנינים**
ונופו לחון. ה"ל אחר הנוף לענין
אכילה דמישידי עיקרו בתר ט"ו ואסור
לאוכלו בעיקרו א"כ פדאו (י) מקודש
שנכנס: **אלא בערי מקלט**. על כרחך
עיקרו בפנינים ונופו לחון לא משכחה
לה אלא לקולא: **אמר רבא בעיקרו**
כולי עלמא לא פליגי כו'. לעולם
דקא משניין הא רבי יהודה והא רבנן
ולא עיקרו בתר ט"ו לא כדמעשר ולא
בערי מקלט כדקתני קמיימא מכנגד
החומה ולפניס כלפניס ורבי יהודה
פליגי ואמר שדי עיקרו בתר ט"ו
ודקאמר דלמא לחומרא קאמר א"ן
נמי לחומרא אמרינן לה לענין מעשר
כדאמרן ולענין מקלט היכא דעיקרו

ר' יהודה ואמר במערה הולך אחר פסחה באילן
הולך אחר נופו אימור דשמיטא ליה לר"י
גבי מעשר לחומרא עיקרו בחי'ו ונופו בפנינים
כי היכי דבנופו לא מצי פריק בעיקרו נמי
לא מצי פריק עיקרו מפנינים ונופו בחי'ו כי
היכי דבנופו לא מצי אכיל בלא פדייה בעיקרו
נמי לא מצי אכיל בלא פדייה אלא גבי ערי
מקלט בשלמא עיקרו בחי'ו ונופו בפנינים כי
היכי דבנופו לא מצי קטיל ליה בעיקרו נמי לא
מצי קטיל ליה אלא עיקרו בפנינים ונופו בחי'ו
כי היכי דבנופו מצי קטיל ליה בעיקרו נמי
מצי קטיל ליה הא גואי קאי אמר (ב) רבא בעיקרו
דכולי עלמא לא פליגי דלא מצי קטיל קאי
בנופו ויכול להורגו בחי'ס ובצורות רב"ע לא
פליגי דמצי קטיל ליה כי פליגי במהו
עיקרו דרגא לט"ו מר סבר הוי עיקרו
דרגא לט"ו ומר סבר לא הוי עיקרו דרגא
לט"ו רב אשי אמר מאי אחר הנוף אף אחר
הנוף: **מתני** דהרג באומה העיר גולה
משכונה לשכונה וכן לוי גולה מעיר לעיר:
גמ' (א) ת"ר ושמינתו לך מקום וגו' ושמינתו
לך בחי'ו מקום כמקומך אשר ינום
שמה מלמד שהיו (ב) ישראל מגלין במדבר
לדין מגלין למחנה לוי' ימכאן אמרו בן לוי
שהרג גולה מפלך לפלך ימכאן גלה לפלכו
פלכו קולטו אמר רב אחא בריה דרב איקא
מאי קרא יכי בעיר מקלטו ישב עיר שקלטתו
כבר: (ג) **מתני** יוכיוצא בו רוצח שגלה לעיר
מקלטו ורוצח אנשי העיר לכבדו יאמר
להם רוצח אני אמרו לו אף על פי כן
יקבל מהן שנאמר יזה דבר הרוצח
מעליס

חן ונופו בפנינים לחומרא הוא שדי עיקרו בתר וז"ל רוצה
בעיקרו לא מצי קטיל ליה והכי דעיקרו בפנינים ונופו נתון דקאמר
כה רבי יהודה ה"ל אחר הנוף לאו למישידי עיקרו בתר ט"ו ולמימר
(יא) דכי היכי דבנופו מצי קטיל ליה בעיקרו נמי מצי קטיל קאמר דבעיקרו
שנפנים כולי עלמא לא פליגי דלא מצי קטיל והכי דקאי רוצה בנופו
שנחון ויכול גולל הדס לעמוד חוץ לתחום ולהורגו בחי'ס וצבורות
כולי עלמא לא פליגי דמצי קטיל דלכ"ל עלמא ט"ו בתר עיקר לא שדיין
כי פליגי דקאמר ר' יהודה ה"ל אחר הנוף למחיה עיקרו דרגא לט"ו
שיכנס גולל הדס בתוך התחום ועלה דרך העיקר ויהרגנו בנופו קאמר
וכי הך קולא אית ליה לר' יהודה דהא לאו עיקר שדי בתר ט"ו אלא
כל חד דקאי: **רב אשי אמר מאי אחר הנוף**. דקאמר ממתי דהכא
וכן כרימא ד"בערי מקלט ח"ק אחר הנוף ורבי יהודה היא וכולהו
לחומרא ולענין מעשר כדשניין ולענין מקלט ח"ק אחר הנוף קאמר
דהיכא דעיקרו נתון ונופו בפנינים שדי עיקרו בתר ט"ו לחומרא ולא
מימא דקאי קאי אכל היכא דעיקרו בפנינים ונופו שדי ט"ו בתר

עיקרו ולא מצי קטיל בנופו ומשום דכדכ"ס גמרא שדיין ט"ו בתר עיקר אטריך
בתני רבנן כדאיתא בעיר. רוצה שגלה לעיר מקלטו וזו והרג באומה העיר כגון:
גולה משכונה לשכונה. בתוך העיר כי מן העיר אינו
רשאי לצאת מפני רציחה ראשונה: וכן לוי. שהוא מיושבי העיר והרג כגון:
גולה מעיר גולה מעיר לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר
גמ' ושמע לך בחי'ו. כאן בענין הקדוש כרון הוא למשה שיהיה מלצחו ו' כחיו
הכדיל שלש עשרים: **מקום** (י) **מקומך**.
שמה מחנה ליה קולטת וקף ערי מקלטו יהיו ע"י ליה: **פלך**. מדינה (י)
מאי קרא. אלא שגלה לעיר דממתי נמי דקטיל גולה משכונה
לשכונה: **עיר מקלטו**. קרא יתירא הוא דמצי למחיה כי שם יש: **בתני** אס
אמרו לו אע"פ. אנו רוצים לכדך יקבל מהס:
מעליס

חן ונופו בפנינים לחומרא הוא שדי עיקרו בתר וז"ל רוצה
בעיקרו לא מצי קטיל ליה והכי דעיקרו בפנינים ונופו נתון דקאמר
כה רבי יהודה ה"ל אחר הנוף לאו למישידי עיקרו בתר ט"ו ולמימר
(יא) דכי היכי דבנופו מצי קטיל ליה בעיקרו נמי מצי קטיל קאמר דבעיקרו
שנפנים כולי עלמא לא פליגי דלא מצי קטיל והכי דקאי רוצה בנופו
שנחון ויכול גולל הדס לעמוד חוץ לתחום ולהורגו בחי'ס וצבורות
כולי עלמא לא פליגי דמצי קטיל דלכ"ל עלמא ט"ו בתר עיקר לא שדיין
כי פליגי דקאמר ר' יהודה ה"ל אחר הנוף למחיה עיקרו דרגא לט"ו
שיכנס גולל הדס בתוך התחום ועלה דרך העיקר ויהרגנו בנופו קאמר
וכי הך קולא אית ליה לר' יהודה דהא לאו עיקר שדי בתר ט"ו אלא
כל חד דקאי: **רב אשי אמר מאי אחר הנוף**. דקאמר ממתי דהכא
וכן כרימא ד"בערי מקלט ח"ק אחר הנוף ורבי יהודה היא וכולהו
לחומרא ולענין מעשר כדשניין ולענין מקלט ח"ק אחר הנוף קאמר
דהיכא דעיקרו נתון ונופו בפנינים שדי עיקרו בתר ט"ו לחומרא ולא
מימא דקאי קאי אכל היכא דעיקרו בפנינים ונופו שדי ט"ו בתר

עיקרו ולא מצי קטיל בנופו ומשום דכדכ"ס גמרא שדיין ט"ו בתר עיקר אטריך
בתני רבנן כדאיתא בעיר. רוצה שגלה לעיר מקלטו וזו והרג באומה העיר כגון:
גולה משכונה לשכונה. בתוך העיר כי מן העיר אינו
רשאי לצאת מפני רציחה ראשונה: וכן לוי. שהוא מיושבי העיר והרג כגון:
גולה מעיר גולה מעיר לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר
גמ' ושמע לך בחי'ו. כאן בענין הקדוש כרון הוא למשה שיהיה מלצחו ו' כחיו
הכדיל שלש עשרים: **מקום** (י) **מקומך**.
שמה מחנה ליה קולטת וקף ערי מקלטו יהיו ע"י ליה: **פלך**. מדינה (י)
מאי קרא. אלא שגלה לעיר דממתי נמי דקטיל גולה משכונה
לשכונה: **עיר מקלטו**. קרא יתירא הוא דמצי למחיה כי שם יש: **בתני** אס
אמרו לו אע"פ. אנו רוצים לכדך יקבל מהס:
מעליס

חן ונופו בפנינים לחומרא הוא שדי עיקרו בתר וז"ל רוצה
בעיקרו לא מצי קטיל ליה והכי דעיקרו בפנינים ונופו נתון דקאמר
כה רבי יהודה ה"ל אחר הנוף לאו למישידי עיקרו בתר ט"ו ולמימר
(יא) דכי היכי דבנופו מצי קטיל ליה בעיקרו נמי מצי קטיל קאמר דבעיקרו
שנפנים כולי עלמא לא פליגי דלא מצי קטיל והכי דקאי רוצה בנופו
שנחון ויכול גולל הדס לעמוד חוץ לתחום ולהורגו בחי'ס וצבורות
כולי עלמא לא פליגי דמצי קטיל דלכ"ל עלמא ט"ו בתר עיקר לא שדיין
כי פליגי דקאמר ר' יהודה ה"ל אחר הנוף למחיה עיקרו דרגא לט"ו
שיכנס גולל הדס בתוך התחום ועלה דרך העיקר ויהרגנו בנופו קאמר
וכי הך קולא אית ליה לר' יהודה דהא לאו עיקר שדי בתר ט"ו אלא
כל חד דקאי: **רב אשי אמר מאי אחר הנוף**. דקאמר ממתי דהכא
וכן כרימא ד"בערי מקלט ח"ק אחר הנוף ורבי יהודה היא וכולהו
לחומרא ולענין מעשר כדשניין ולענין מקלט ח"ק אחר הנוף קאמר
דהיכא דעיקרו נתון ונופו בפנינים שדי עיקרו בתר ט"ו לחומרא ולא
מימא דקאי קאי אכל היכא דעיקרו בפנינים ונופו שדי ט"ו בתר

עיקרו ולא מצי קטיל בנופו ומשום דכדכ"ס גמרא שדיין ט"ו בתר עיקר אטריך
בתני רבנן כדאיתא בעיר. רוצה שגלה לעיר מקלטו וזו והרג באומה העיר כגון:
גולה משכונה לשכונה. בתוך העיר כי מן העיר אינו
רשאי לצאת מפני רציחה ראשונה: וכן לוי. שהוא מיושבי העיר והרג כגון:
גולה מעיר גולה מעיר לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר שגלה לעיר
גמ' ושמע לך בחי'ו. כאן בענין הקדוש כרון הוא למשה שיהיה מלצחו ו' כחיו
הכדיל שלש עשרים: **מקום** (י) **מקומך**.
שמה מחנה ליה קולטת וקף ערי מקלטו יהיו ע"י ליה: **פלך**. מדינה (י)
מאי קרא. אלא שגלה לעיר דממתי נמי דקטיל גולה משכונה
לשכונה: **עיר מקלטו**. קרא יתירא הוא דמצי למחיה כי שם יש: **בתני** אס
אמרו לו אע"פ. אנו רוצים לכדך יקבל מהס:
מעליס

(א) וזכרימא ק"י ע"ס,
(ב) שפית פ"י ר"ח ע"י
(ג) ר"ל ויח"ט (ד) וק"ט
ד"ה שפ"ה ה"א (ז) וע"י
ש"ר שפ"ה ה"א (ח) וע"י
תוס' וזכרימא ק"י ד"ה ע"י,

תורה אור השלם

1. ואשר לא צדה
ודלאהים אנה לידו
ושמתי לך מקום אשר
יגוש שקוה:
שמות כא יג
2. כי בעיר מקלטו ישב
עד מות הבחן הגדול
ואחרי מות הבחן הגדול
ישבו הרצח אל א"ן
אחזקה כבוד רב בחון
3. וזה דבר הרצח אשר
יגוש שקוה וחי אשר יגוש
א"ר ורעה כבלי רעת
ודוא לא שזא לו מתמל
שלשום: דבריו י"ד
ש"ס

מוסף רש"י

שי"ר לעמוד הקודם
ברך ה' חילו. כהניס
מצי ישימי קטוהי אכ"ן
וגי' ויטק ליה כ"ך ה"כ
חילו. חלל'ט ש"ב (פסחים
ע"ב): חלל'ט שפ"ט ל"י
דקלא כשכ"ט ל"י מ"כ
וה' וז"ל: (א) דאין עושין
שורה מברש. מברש ה"י
א"ף א"ה ספ"ג ע"ה
מרחי"ב (מכד"ר לה) מקרי
הכ"י וז"ל א"ף א"ף א"ף
ספ"ג. וז"ל א"ף א"ף א"ף
ל"ה ל"ה א"ף א"ף א"ה
לפדות וכרמי'ס. מדכ"י
ש"ס: ומדכ"ס מתוך ל"י
וג"י. א"ף א"ף א"ף א"ף
ע"ה וז"ל א"ף א"ף א"ף
וכרמי'ס. מברש פ"י מכל"ס
ואין זו בית וז"ל וישיב
אחיו אלא י"י הוא ל"י.
אין עושין שדה מברש.
משום ישיב א"ן ישיב א"ן
היינו מברש מברש את
הקושה. ולא מברש את
שדה. שחמ"ד א"ן י"י
הכ"י (ש"ר פ"ד): א"ן
מברש ע"י. מברש כ"ן
עושין ע"י שפ"ט י"י מ"ס.
ש"ס ע"י ע"ה א"ף מברש.
וכל שכן שאין עושין את
מברש. שאין מחי'תין את
ישיב העיר (ש"ס).
ע"כ שי"ר לעמוד הקודם
רשמתי לך בחי'ו. רמז
י' הקי"מ כחמ"ן מריה
ז"ל למ"ה ז' ז' כדכתיב
(דברים ד') א' ז' ידיל משה
ש"ס ע"ר. כמ"ן ארבעים
ש"ה וזכרימא פ"י... מקום
במקומך. דייני מנה
ליה ח"ק הוא קלטו ש"ס.
גירוסת פ"י מ"ק. חס"ס
ש"ר. מ"כאן אמרו בן
ל"י. שיהי דר פ"ר
מתקלט. שכל ארבעים
ופסחה עיריות על ל"ס ע"י
מקלט היו כדאמרין
בפסחה מ"ב (ז') וז"ל הר"ב
כגוג גולה לאחד מערי
חכ"י. דר"ר ט"ה נמי ש"י
ושמתי לך מקום. ח"ק ה"ס
גול'ס וזכרימא ש"ס. ואם
גלה לפלכו. עלטו כגון
מפסחה לשכונה. פלכו
קולטו. דמ"ס דמח"ב
הייתה ממנה ליה קולטת
(ש"ס).

הנוף עיקרו דרגא לט"ו דאחר הנוף אוליין ורבנן סברי לא. רב אשי אמר מאי אחר הנוף
דקתני ככר אנה נוטה. (אף) [אף] אחר הנוף ח':

א' אולי ר"ל דחוקין א"ן נוטה האילן ומה עושין לפניס וז"ל קטיל בן ט"ו ועוד אוליין לחומרא ח"ק אחר הנוף קלטו. וכ"כ הר"ס בחי'ס: